

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ตามพระราชบัญญัติ การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526¹

ณัฐพงศ์ มุขดี²

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิดและทฤษฎี หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจว่า ปัญหาความผิดพลาดที่เกิดจากการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้นเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ในสังคมของทุกประเทศ ไม่ว่าจะเกิดจากตัวผู้พิพากษาเองที่อาจผิดพลาดบกพร่องในการวินิจฉัยและสั่งคดี อาจสืบเนื่องมาจากความไม่รู้ ความไม่ละเอียดรอบคอบ หรือความผิดพลาด หรืออาจเกิดจากด้านพยานหลักฐานที่ผู้พิพากษาใช้ในการประกอบการวินิจฉัยชี้ขาดคดี เช่น พยานหลักฐานอาจไม่ถูกต้อง ไม่ตรงกับความจริง หรือไม่ครบถ้วน เหล่านี้ล้วนเป็นที่มาของความบกพร่องของการตัดสินชี้ขาดคดีทั้งสิ้น และความบกพร่องนั้น อาจมีรูปแบบที่แตกต่างกัน คือ

1. การใช้กฎหมายผิด เช่น ใช้กฎหมายที่ถูกยกเลิกไปแล้วมาลงโทษบุคคล หรือลงโทษบุคคลไม่ครบถ้วนตามกฎหมาย หรือ

2. การรับฟังข้อเท็จจริงผิด ไม่ว่าจะเป็นเพราะการสืบพยานหลักฐานไม่ละเอียดรอบคอบ การสรุปข้อเท็จจริงผิด หรือพยานหลักฐานที่นำมาใช้ในการชั่งน้ำหนักประกอบการวินิจฉัยมีความคลุมเครืออยู่

ซึ่งแต่ละประเทศก็จะมีวิธีการแก้ไขปัญหาและเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกระบวนการยุติธรรมที่ผิดพลาด บกพร่อง ในแบบฉบับของตนเอง ในส่วนของประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน โดยประเทศไทยถือว่ากรรณการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ เป็นข้อยกเว้นของเรื่องสภาพเด็ดขาดของกฎหมายในทางรูปแบบ หรือเป็นเรื่องข้อยกเว้นของคำพิพากษาถึงที่สุด ประการหนึ่ง

การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อลบล้างคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วที่เกิดความผิดพลาดอันเป็นผลมาจากความบกพร่องของพยานหลักฐาน หรือความผิดพลาดในทางข้อเท็จจริงเท่านั้น ความผิดพลาดในทางกฎหมายจะมีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ไม่ได้

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์รณเส็งวิทยา และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนนิผล และ รองศาสตราจารย์จุฑาพร วงศ์ทองสรรค์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้น แม้จะมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติที่ละเอียดรอบคอบเพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนที่จะได้รับการพิจารณาพิพากษาอย่างเป็นธรรมโดยเท่าเทียมเพียงใด แต่ในทางปฏิบัติแล้วข้อผิดพลาด บกพร่องจากกระบวนการยุติธรรมย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ

ก่อนที่ประเทศไทยจะได้ตราพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญซึ่งบังคับให้อยู่ในขณะนั้น ประเทศไทยได้มีมาตรการหลายประการที่อาจนำมาใช้เพื่อแก้ไขความผิดพลาดของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาอยู่ 3 ประการ คือ

1. การอภัยโทษ
2. การนิรโทษกรรม และ
3. การล้างมลทิน

ซึ่งต่างก็มีหลักเกณฑ์และวิธีการที่แตกต่างกันออกไป ตามวัตถุประสงค์ที่จะนำไปใช้ แต่มาตรการเหล่านี้มิได้มีไว้เพื่อนำมาใช้แก้ไขความผิดพลาดของกระบวนการยุติธรรมได้อย่างครอบคลุมทุกกรณี ด้วยเหตุนี้รัฐจึงจำต้องให้ความคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพแก่ประชาชนผู้บริสุทธิ์ที่ได้รับความเสียหายจากข้อผิดพลาด บกพร่อง ดังกล่าว เพื่อเป็นการแก้ไขเยียวยาและบรรเทาความเสียหายให้แก่จำเลยผู้บริสุทธิ์ และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ผิดพลาด บกพร่อง ดังนั้น ในหลาย ๆ ประเทศจึงได้พยายามกำหนดมาตรการโดยยอมให้มีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ เพื่อให้สามารถใช้สิทธิร้องขอให้มีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พร้อมทั้งการเรียกร้องให้รัฐชดเชยหรือเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 ขึ้น

อย่างไรก็ตาม กฎหมายว่าด้วยการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ของประเทศไทย ปล่อยให้จำเลยเป็นผู้ดำเนินการหรือช่วยเหลือตนเองแทบทั้งสิ้น จึงทำให้ความผิดพลาด บกพร่องของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยไม่ได้รับการแก้ไขข้อผิดพลาดของตนเท่าที่ควร เนื่องจากจำเลยไม่มีเครื่องมือใด ๆ ที่จะดำเนินการด้วยตนเองได้ จึงทำให้จำเลยตกเป็นเหยื่อของกฎหมายและของรัฐได้ และก็ได้เกิดเหยื่อของกฎหมายและของรัฐขึ้นแล้วในความเป็นจริง เช่น คดีครูจอมทรัพย์ แสนเมืองโคตร เป็นต้น ส่วนการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่นั้น ก็เป็นเพียงการช่วยเหลือในเบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถเทียบได้กับอิสรภาพหรือความสูญเสียที่จำเลยผู้บริสุทธิ์หรือครอบครัว ตลอดจนวงศ์ตระกูลของจำเลยได้รับจากความผิดพลาด บกพร่องของกระบวนการยุติธรรม

จากการศึกษาทำให้ทราบว่ามาตรการทางกฎหมายในการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 ยังมีปัญหาหรืออุปสรรคสำคัญในการคุ้มครองสิทธิของจำเลยผู้บริสุทธิ์อยู่หลายประการ ดังนี้

ปัญหาประการแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการร้องขอให้มีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ตามมาตรา 5 ไม่สามารถครอบคลุมสำหรับความผิดพลาด บกพร่องของ

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้เท่าที่ควร กล่าวคือ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ในประเทศไทย กำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขไว้เพียง 3 ประการ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนดไว้ยังไม่เพียงพอ และครอบคลุมเท่าที่ควร ดังเช่น กรณีที่มี คำพิพากษาสองฉบับขัดแย้งกันในข้อสาระสำคัญ ซึ่งข้อขัดแย้งกันเป็นข้อพิสูจน์ถึงความบริสุทธิ์ของผู้ที่ถูก ลงโทษคนใดคนหนึ่ง กล่าวคือ กรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาในคดีแรกถึงที่สุดแล้วโดยวินิจฉัยว่า จำเลยในคดีนี้ ได้ฆ่า A ต่อมาภายหลังศาลในอีกคดีหนึ่งได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำเลยอีกคนหนึ่งโดยวินิจฉัยว่า จำเลย ในคดีนี้ได้ฆ่า นาย A เช่นกัน โดยศาลในคดีใดคดีหนึ่งหรือทั้งสองคดีก็ได้มีการวินิจฉัยว่าจำเลยทั้งสองคดี ได้ร่วมกันลงมือฆ่า นาย A ฉะนั้น จึงเห็นได้ว่าคำพิพากษาทั้งสองฉบับที่ได้พิพากษาให้ลงโทษจำเลยต่างคน กัน ในการกระทำที่ย่อมเป็นผลได้เพียงครั้งเดียวโดยเนื้อแท้เช่นนี้ ย่อมเกิดความขัดแย้งกันในข้อสาระสำคัญ ทำให้เกิดคำถามตามมาว่าจำเลยทั้งสองคดีนี้ ใครคือบุคคลที่ลงมือฆ่า นาย A จึงเป็นปัญหาที่ต้องทำการศึกษา เพื่อหาแนวทางแก้ไขทำให้เกิดความเป็นธรรมและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย สอดรับกับสภาพ สังคมในปัจจุบัน

ปัญหาประการที่สอง คือ ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบรรยายคำร้องในการขอรื้อฟื้น คดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 8 วรรค สอง กล่าวคือ กฎหมายกำหนดให้ในการบรรยายคำร้องขอให้มีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ต้องอ้าง เหตุตามที่ระบุไว้ในมาตรา 5 โดยละเอียดชัดเจน โดยกฎหมายไม่ได้เขียนให้ชัดเจนว่า การบรรยายคำร้องซึ่ง ต้องบรรยายโดยละเอียดชัดเจนนั้น ต้องละเอียดและชัดเจนในเรื่องใดบ้าง จึงทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ว่า การบรรยายคำร้องโดยอ้างเหตุตามที่ระบุไว้ในมาตรา 5 นั้น จะต้องบรรยายโดยละเอียดชัดเจนในเรื่อง ใดบ้าง และละเอียดชัดเจนอย่างไร เพียงใด

เหตุที่จำต้องมาศึกษาถึงวิธีการบรรยายคำร้องขอให้มีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ตาม กฎหมายของประเทศไทย ก็เนื่องมาจากตามพระราชบัญญัติการขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 มาตรา 18 ได้บัญญัติว่า “คำร้องเกี่ยวกับผู้ต้องรับโทษอาญาคนหนึ่งในคดีหนึ่งให้ยื่นได้เพียงครั้ง เดียว” เพื่อเป็นการลดโอกาสที่จำเลยผู้บริสุทธิ์จะถูกตัดสิทธิในการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนตั้งแต่ในชั้น พิจารณาคำร้อง จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงปัญหาดังกล่าวเพื่อหาแนวทางแก้ไขทำให้เกิดความเป็นธรรมและ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ปัญหาประการที่สาม คือ ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิในการยื่นคำร้องขอรื้อฟื้น คดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 18 กล่าวคือ เนื่องจากมาตรา 18 กำหนดให้คำร้องเกี่ยวกับผู้ต้องรับโทษอาญาคนหนึ่งในคดีหนึ่งให้ยื่นได้เพียง ครั้งเดียว” ซึ่งหมายความว่า บุคคลผู้มีสิทธิร้องขอรื้อฟื้นคดี เมื่อยื่นคำร้องไปแล้ว จะมายื่นคำร้องอีกครั้ง ไม่ได้ แต่มาตรา 6 ได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องไว้หลายประเภทด้วยกันโดยไม่ได้จัดลำดับในการยื่นคำ ร้อง ฉะนั้น บุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำร้องคนใดคนหนึ่งจะสามารถใช้สิทธิยื่นคำร้องขอให้มีการรื้อฟื้นคดีอาญา

ขึ้นพิจารณาใหม่ได้ แต่มีข้อจำกัดคือ ในการยื่นคำร้องดังกล่าวไม่ว่าจะกระทำโดยผู้มีสิทธิยื่นคำร้องคนใดก็ตาม ก็สามารถทำได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น เมื่อผู้มีสิทธิยื่นคำร้องคนหนึ่งคนใดได้ใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลแล้ว ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องคนอื่นจะมายื่นคำร้องต่อศาลอีกไม่ได้ ทำให้เกิดปัญหาทางกฎหมายว่า หากบุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำร้องทำการยื่นคำร้องขอให้มีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่โดยไม่สุจริตเพื่อกลั่นแกล้งหรือเพื่อตัดสิทธิบุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำร้องคนอื่น เช่นนี้ บุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำร้องคนอื่นย่อมถูกตัดสิทธิในการยื่นคำร้องตามมาตรา 18 หรือไม่ จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงปัญหาดังกล่าวเพื่อหาแนวทางแก้ไขทำให้เกิดความเป็นธรรมและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ปัญหาประการที่สี่ คือ ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการเยียวยาแก่จำเลยผู้บริสุทธิ์ที่ต้องรับโทษตามคำพิพากษาในคดีที่ถึงที่สุด ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 มาตรา 13 มาตรา 14 วรรคท้าย กล่าวคือ พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 ได้ถูกตราขึ้นมาใช้บังคับ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ผิดพลาดของกระบวนการยุติธรรมและเพื่อแก้ไขเยียวยาให้แก่จำเลยผู้บริสุทธิ์ที่ได้รับผลร้ายเนื่องจากคำพิพากษา ให้กลับคืนสู่ฐานะเดิมเท่าที่จะกระทำได้ แต่ตามมาตรา 13 และมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว กลับมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขเยียวยาค่าทดแทนเป็นตัวแทนเงินเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยไม่ได้มุ่งแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นในด้านอื่น ๆ อาทิเช่น ความเสียหายทางด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง หรือแม้กระทั่งทางด้านจิตใจของจำเลยผู้บริสุทธิ์ ครอบครัวของจำเลยผู้บริสุทธิ์ ตลอดจนวงศ์ตระกูลของจำเลยผู้บริสุทธิ์ จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงปัญหาดังกล่าวเพื่อหาแนวทางแก้ไขทำให้เกิดความเป็นธรรมและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

จากการศึกษาค้นคว้ามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ.2526 ผู้ศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการร้องขอให้มีการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ตามมาตรา 5 ไม่สามารถครอบคลุมสำหรับความผิดพลาด บกพร่องของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้เท่าที่ควร ผู้ศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะ คือ

เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 มาตรา 5 โดยเพิ่มอนุมาตรา (4) ดังนี้

มาตรา 5 คดีที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้บุคคลใดต้องรับโทษอาญาในคดีนั้นแล้ว อาจมีการร้องขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ เมื่อปรากฏว่า

“กรณีที่มีคำพิพากษาขัดแย้งกัน โดยภายหลังจากที่มีคำพิพากษาให้ลงโทษในความผิดสำหรับจำเลยคนใดไปแล้ว ภายหลังได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำเลยอีกคนหนึ่ง ในการกระทำอันเดียวกันนั้น และคำพิพากษาที่ให้ลงโทษทั้งสองฉบับนั้นขัดแย้งกัน ซึ่งความขัดแย้งกันนี้ เป็นข้อพิสูจน์ถึงความบริสุทธิ์ของผู้ที่ถูกลงโทษคนใดคนหนึ่ง”

2. ปัญหาเกี่ยวกับการบรรยายคำร้องในการขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ

เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความใน มาตรา 8 วรรคสอง ที่บัญญัติว่า

“...ในคำร้องดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ต้องอ้างเหตุผลตามที่ระบุไว้ในมาตรา 5 โดยละเอียดชัดแจ้ง และถ้าประสงค์จะขอค่าทดแทนเพื่อการที่บุคคลใดต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุด หรือขอรับสิทธิที่บุคคลนั้นเสียไปอันเป็นผลโดยตรงจากคำพิพากษานั้นคืน ให้ระบุการขอค่าทดแทนหรือขอรับสิทธิคืนไว้ในคำร้องนั้นด้วย ค่าขอค่าทดแทนหรือขอรับสิทธิคืนนั้นมิให้เรียกค่าธรรมเนียมศาล”

แก้ไขเพิ่มเติมเป็นว่า

“ในคำร้องดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ต้องอ้างเหตุผลตามที่ระบุไว้ในมาตรา 5 โดยละเอียดชัดแจ้งว่า มีความเป็นมาอย่างไร เหตุใดจึงไม่นำมาพิสูจน์ในคดีเดิม หลักฐานนั้นมีสำคัญมากพอที่จะเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาเดิมหรือไม่ และถ้าประสงค์จะขอค่าทดแทนเพื่อการที่บุคคลใดต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุด หรือขอรับสิทธิที่บุคคลนั้นเสียไปอันเป็นผลโดยตรงจากคำพิพากษานั้นคืน ให้ระบุการขอค่าทดแทนหรือขอรับสิทธิคืนไว้ในคำร้องนั้นด้วย ค่าขอค่าทดแทนหรือขอรับสิทธิคืนนั้นมิให้เรียกค่าธรรมเนียมศาล”

3. ปัญหาการจำกัดสิทธิในการยื่นคำร้องขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ

เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความใน มาตรา 18 ที่บัญญัติว่า

“คำร้องเกี่ยวกับผู้ต้องรับโทษอาญาคนหนึ่ง ในคดีหนึ่งให้ยื่นได้เพียงครั้งเดียว”

แก้ไขเพิ่มเติมเป็นว่า

“คำร้องเกี่ยวกับผู้ต้องรับโทษอาญาคนหนึ่ง ในคดีหนึ่งให้ยื่นได้เพียงครั้งเดียว เว้นแต่เกิดจากการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตของบุคคลใดก็ตามในครั้งก่อน”

4. ปัญหาการคืนสิทธิแก่จำเลย ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ

เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. 2526 โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความใน มาตรา 13 วรรคท้าย ที่บัญญัติว่า

“ในกรณีที่มิได้ขอค่าทดแทนหรือขอรับสิทธิคืนตามมาตรา 8 วรรคสอง เมื่อศาลตาม (1) หรือ (2) พิพากษาว่าบุคคลนั้นมีได้กระทำความผิด ให้ศาลกำหนดค่าทดแทนหรือมีคำสั่งเกี่ยวกับการขอรับสิทธิคืนด้วย”

แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่กล่าวไปข้างต้นกลายเป็นวรรคสอง และเพิ่มเติมบทบัญญัติเป็นวรรค
ท้ายใหม่โดยมีข้อความว่า

“ในกรณีตามวรรคสอง ให้ศาลมีคำสั่งประกาศโฆษณาคำพิพากษาว่าบุคคลนั้นไม่มีความผิดลง
ในราชกิจจานุเบกษา หรือในหนังสือพิมพ์ด้วย ค่าใช้จ่ายในการโฆษณาดังกล่าวนี้นี้รัฐเป็นผู้ออกให้”

เอกสารอ้างอิง

ศาสตราจารย์ ดร. คณิต ฒ นกร. คู่มือประชาชน สิทธิของข้าพเจ้าในคดีอาญา. กรุงเทพมหานคร : วิญญชน,
2561.